

De jonge
jaren van
een Stokvis

De jonge
jaren van
een Stokvis

(voor mijn dochter)

Hippo Bass

Schrijver: Hippo Bass

Coverontwerp: Hippo Bass

ISBN: 9789402187304

© Hippo Bass

INHOUD

Kort voorwoord 8

Deventer jaren 9

Het begin 10

De smaak van discipline 14

Kwajongensstreken en redders 16

Wereldreizigers 19

Geen paardenpis 20

Gasgeven 22

Vertier op De Worp 25

The sky is the limit 30

De school blues 32

Kogel door de kerk: verhuizing 35

Elster jaren 39

Eerste indrukken en nieuwe
ontdekkingen 40

School met een lekker slot 43

Vreemde kostgangers	45
Granaat, cirkelzaag en jenever	47
Dood in de bocht	51
Molenaar met gas en perziken	54
Snoep en vis	56
Buitenwerk	58
Groente, gras en dierenleed	
op een kapotte fiets	65
Vurige destructie	74
De kerk waar geen muziek in zat	79
Konijn en olie	85
Dorpse hoogtepunten	88
Lijfstraf en promotie	94
Schoolse zaken	99
Winters vervoer	106
Nog steeds groeiende	110
Macaronischijf en EHBO	112
Eigenwijs en botbreuk	116
Weg voor gezondheid	119

Apeldoornse jaren **125**

Valse woningstart en gesanctioneerd roken	126
Schoolleven	130

Apeldoornse hypocrisie en christelijke friet	136
Verhuizing met gehinnik	138
Wilde aap en morse	140
In naam der Koningin	143
Kerk, politiek en een belangrijke les	150
Jimi Hendrix en spreekverbod	156

Kort voorwoord

Alles wat in dit boek wordt beschreven berust op mijn eigen herinneringen. Dat betekent dat ongetwijfeld sommige gebeurtenissen en beschrijvingen uit mijn verleden niet zullen kloppen met de werkelijkheid, maar in mijn herinnering wel een realiteit waren en zijn.

De enige echte namen die zullen voorkomen in het boek zijn plaatsnamen. De mensen naar wie wordt verwezen heb ik fictieve namen gegeven.

De gebeurtenissen beschreven in dit boek vinden niet noodzakelijkerwijs plaats in chronologische volgorde.

Deventer jaren

Het begin

Ik ben begin jaren vijftig geboren in Deventer, om wat preciezer te zijn, op De Worp. Om deze wijk te bereiken vanuit Deventer moest je met een veerpontje over de IJssel om vervolgens door een monumentaal park te wandelen naar de wijk. De route woonhuis naar het veerpontje heb ik jarenlang gelopen en ik kon toen zo'n beetje elke steen, struik en boom dromen. Ons huis stond aan de buitenzijde van de wijk, eigenlijk het verst verwijderd van Deventer. Het huis lag aan een redelijk groot plein met vrij uitzicht op landerijen waar boeren op werkten, en wat grasland. Daarachter lag een grotere weg, druk voor die tijd en mijn ouders waarschuwden altijd voor die weg. Nooit oversteken en het liefst niet te dicht in de buurt komen. Toen al voelde ik de (over)bezorgdheid van mijn ouders, en in het bijzonder van mijn moeder. Deze is misschien te verklaren door het volgende. Ons huis stond op de hoek van een vrij lange rij huizen. Mijn ouders waren erg hecht met de twee burens naast hun. Pas later heb ik begrepen waarom.

Toen ik nog niet geboren was, maar wel vlak daarvoor, hadden onze naaste burens een klein meisje van misschien 2 of 3 jaar oud. Op enig moment is er brand in dat huis uitgebroken waarbij mijn buurmeisje is omgekomen. Je kunt je voorstellen wat een impact dit gehad moet hebben op het gezin zelf, maar ook op de omgeving. Stel je voor, een nieuwe wijk met bijna allemaal jonge gezinnen in de na-oorlogse periode. De toekomst zag er veelbelovend uit en dan plotseling zo'n zware klap. Ik denk dat deze gebeurtenis er diep in heeft gehakt in de buurt, en zeker bij de beide burens. Mijn moeder moet toen hebben gedacht dat het haar en haar man ook had kunnen overkomen. Misschien psychologie van de koude grond, maar het kan een verklaring zijn voor haar overbezorgdheid en dit heeft haar in mijn ervaring haar hele leven niet meer verlaten. De impact was en bleef groot en werkte door bij elk lid van dat gezin. Ik noemde onze burens ook nooit meneer, mevrouw of buurman, maar altijd oom en tante. Voor mijn gevoel kon ik bijna in drie huizen wonen, was altijd over de vloer bij 'ons drieën'. Mee-eten en meedrinken

was nooit een probleem, en bij de voordeuring het touwtje letterlijk uit de brievenbus. Mijn buurjongen, Frank, was iets jonger dan ik, en 's middags moest hij nog een slaapje doen. Meestal vroeg ik mijn moeder of het al bijna tijd was om hem te wekken. Ik liep dan naar de voordeur en riep door de brievenbus mijn tante Astrid of ik hem al wakker mocht maken. Zo ja, dan stormde ik naar boven, samen met Sammy, de hond van de burens. Samen met de hond waren we een bijna onafscheidelijk trio. We konden de mooiste avonturen samen beleven, veel buiten spelen en bijna letterlijk op de hond slapen. Frank was, net zoals ik, nergens bang voor en we hebben veel waagstukken uitgehaald. Er was echter één uitzondering, en het waarom daarvan heb ik dus ook pas veel later begrepen. Op het moment dat ik vuurtje wilde stoken veranderde Franks houding helemaal. Eerst een beetje zenuwachtig tot langzaam totaal paniekerig. Ik wist niet wat te doen om hem te kalmeren, ik snapte er niets van. Het was toch geen groot vuurtje, we hadden water bij de hand, dus wat is nou eigenlijk het probleem. Uiteraard kon Frank mij dat niet

uitleggen, en omdat het op deze manier ook niet meer leuk was, stopte ik met vuurtje stoken. Het gevolg was onmiddellijk zichtbaar: een buitengewoon opgeluchte Frank.

De smaak van discipline

De man van tante Astrid was oom Colin, een Brit. Voor zijn werk moest hij vaak naar Engeland en altijd nam hij wat lekkers voor ons mee. Wat ik heel exotisch vond was wanneer tante Astrid en oom Colin met elkaar Engels gingen spreken. Een geweldige uitkomst natuurlijk voor hun, want zo konden ze allerlei zaken bespreken zonder dat ik en Frank de kamer uit moesten. Ze deden dat nooit wanneer Franks twee andere zusters in de kamer waren.

De burens daarnaast, tante Alicia en oom Barend, waren ook zeer hartelijk. Ik weet niet meer precies hoeveel kinderen ze hadden, maar wel veel. Altijd een zoete inval, en daarnaast kon tante Alicia heerlijk koken. Zij had Indonesische roots, en al die geurtjes en smaken vond ik bedwelmend. Ze hadden ook een zoon, Peter, die het syndroom van Down had. In mijn herinnering en ook mijn beleving hoorde hij er gewoon bij. We gingen niet speciaal met hem om, en toch werd er door ons, zo jong als we waren, goed op hem gelet. Hij mocht altijd meevoetballen en tot ons

geluk wilde hij graag op de minst populaire plek staan, nl. die van doelman. Telkens alle ballen ophalen die onbenullig hard naast werden geschoten deed hij met zichtbaar plezier. Ik zou zeggen een klassieke win-win situatie voordat wij wisten wat dat was.

Tante Alicia kon lekker koken, maar achter ons woonde ook een Indonesische mevrouw die er zeker wat van kon. Mijn vader kende in mijn herinnering iedereen, dus ook de pa en ma van dat gezin. Heel af en toe kwam ik er wel eens. Op een keer kwam die mevrouw te spreken over het disciplineren van je kinderen, wat de goede straffen zijn e.d. Zij beweerde nog nooit één van haar kinderen te hebben geslagen, hard of zacht. Haar geheime wapen was sambal. Als een kind strontvervelend was geweest moest dat kind een theelepeltje van haar eigengemaakte sambal doorslikken, en wel in één keer. Ze beweerde dat het disciplinerende effect hiervan zeker wel een paar maanden aanhield. Ik mocht ook eens van haar zelfgemaakte sambal proeven. Heerlijke sambal, maar een theelepeltje in één keer, nee dan liever een pak rammel van mijn vader, en die had me een paar kolenschoppen!

Kwajongensstreken en redders

Al met al waren mijn eerste jaren op De Worp zeer overzichtelijk en erg onbezorgd, maar toen ik vier was breidde mijn speelterrein zich uit. Ik ging verder de buurt ontdekken, ontmoette andere kindertjes. Een straat verder woonde mensen met een grote witte hond. Niets aan de hand totdat ik de hond wilde aaien. Ik werd behoorlijk gebeten, en voor een tijdje was ik tamelijk schrikachtig voor die hond, gek genoeg niet voor alle honden. Eerlijk gezegd weet ik ook niet meer precies of Sammy toen nog leefde. Ik herinner me wel dat zijn dood voor mij dramatisch en tragisch was, maar niet iets traumatisch.

Toppunt van plezier was toen belletje trekken, en het was altijd succesvol, en dus altijd feest. Maar ook die fase ging voorbij.

Voor ons huis aan de overkant van de straat lagen landerijen die bewerkt werden. Er was één boer die er voor mij uitsprong: kort, gedrongen, en onvriendelijk. Dat nodigde uit tot pestgedrag. Ik noemde hem Poepiedik, zoals trouwens alle kinderen. Ons plaaggedrag bestond eruit om hem zo te noemen: hé

Poepiedik, lekker aan het werk? Groeit het allemaal goed? Rot weertje hè? Dat soort werk. Iets kapotmaken was toen nog helemaal niet aan de orde, daar had ik nog een paar jaar voor nodig. Voor ons het leuke was dat Poepiedik altijd, maar dan ook altijd reageerde met een gebalde vuist of een of andere krachtterm. Gek genoeg kwam hij nooit achter ons aan of benaderde hij mijn ouders, althans voor zover ik weet. In ieder geval reactie, dus succes verzekerd. Op een bepaald moment verscheen hij niet meer, te oud geworden, overleden of wat dan ook, ik weet het niet.

Uit die tijd kan ik me ook nog een dramatisch incident herinneren. Op een zondagmiddag kwam er opeens vanuit een paadje aan de overkant een man aan die zijn hond zo vasthield dat die hond op zijn achterpoten moest lopen. Heel bijzonder, dus Frank en ik erop af. Wat bleek, de hond had in een stuk glas getrapt en bloedde hevig aan een voorpoot. Zijn baasje was zeer aangedaan en vroeg ons om hulp. Wij natuurlijk naar huis onze vaders waarschuwen. Op de een of andere manier werd er een dierenarts opgetrommeld, en ondertussen hadden we de